

Arvutimaailm 6/03

24. juuni 2003 - 0:00 Autor: [AM](#)

Õigus

Tarbijavaidlused e-kaubanduses

Eneken Tikk

Õiguses mõistetakse e-kaubanduse all üksikisikute ja ettevõtete äritehinguid, mis põhinevad andmete, sealhulgas heli ja graafika, elektroonilisel töötlemisel ja edastamisel. Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) käsitluse kohaselt hõlmab e-kaubandus nii tooteid, mida ostetakse ja mille eest tasutakse Interneti teel ja mis toimetatakse kätte füüsiliselt, kui ka tooteid, mis toimetatakse kohale digitaalsel kujul. EL e-kaubanduse direktiiv toob toodete kõrvale mõiste infoühiskonna teenused.

Tehnilised meetmed tulekul

Toomas Seppel

Tehnoloogia kiire areng ja Interneti veelgi kiirem levik on pannud rahvusvahelised organisatsioonid usinasti tegutsema. Kokku on lepitud rida uusi mängureegleid ja seda ka infoühiskonna jaoks. On leitud, et autoriõigus ja sellega kaasnevad õigused etendavad infoühiskonna puhul olulist rolli, sest nendega kaitstakse ja edendatakse uute toodete ja teenuste arendamist ja turustamist ning nende loova sisu väljatöötamist ja kasutamist.

Turvalisus

Tulemüürid firmadele

Kairo Kalamees

Selge on see, et ettevõtte sisemine arvutivõrk peab olema kaitstud kõigi nende eest, kellele see pole mõeldud. Kõige mõistlikum lahendus selleks on võrgulüüsil paiknev tulemüür, kus kontrollitakse kogu sisevõrgu ja Interneti (hea tulemüür kontrollib kõiki võrgusegmente) vahel toimuvat.

Visioon

Järelvalvekultuur, 2

Raivo Kelomees

Toimiv kliendikeskkond

vajab läbimõeldud ülesehitust

Villu Parvet

Kliendikeskkond pole midagi revolutsioonilist, vaid pigem kasulik lisaväärtus firma üldmaines. Kas loodud keskkond ka klientidelt positiivset tagasiside toob, sõltub juba süsteemi ülesehitusest ja selle funktsionaalsusest.

Võrgud

DSL-i perekond

Alari Alviste

Vajadus kiirema andmeside järele on loonud olukorra, kus tavamodemid on välja suremas ja asemele on tulnud uued tehnoloogiad. Näiteks, kui tahta hetkel mõnest arvutikauplusest osta tavalist välismodemit, osutub see küllaltki raskeks, kuna sellised seadmed on muutunud defitsiidiks. Küll aga saab üha rohkematele kasutajatele kättesaadavaks Interneti püsiühendus ja seda peamiselt tänu ADSL-i laiale levikule. Lisaks ADSL-ile on aga ka teisi DSL-i perekonda kuuluvaid tehnoloogiaid nagu VDSL, SDSL ja G.SHDSL.

Internet

Internet Venemaal

Tõnu Vare

SpyLOG'i aprillis tehtud uuringud näitavad, et Venemaal on Internetti ühendatud arvuteid 10,2 miljonit.

Kas see on siis vargus?

Jaan Vare

Apple Computers avas aprilli lõpus onlain muusikapoe iTunes Music Store, kust saavad Apple'i kasutajad 99 USA sendi eest 128 Kb/s kvaliteediga loo alla laadida. Valik ei olnud avamise ajal veel eriti suur — 200 000 lugu — ja hindki võrreldes tasuta (illegaalse) muusikaga üpris soolane, kuid uuele poele ennustatakse suurt tulevikku ning koguni edaspidise muusikaturu muutmist. Praeguseks on Apple sõlminud lepingud aga selliste suurte tegijatega nagu BMG, EMI, Sony Music Entertainment, Universal ja Warner. Kõikide tasuta muusika nautijate suur hirm USA muusikatöösturite assotsiatsioon on Apple iTunes Music Store'ile samuti oma õnnistuse andnud.

ISP vs rämpspost

Asso Puidet

Miljonitest e-kirjadest, mis läbivad ööpäevas Interneti teenusepakkujate meiliservereid, peetakse sajad

tuhanded rämpspostikahtlusega saadetised kinni.

Kunst Internetist välja

Vano Allsalu

Kui keegi teeb oma tööd (kirjutab, joonistab) „sahtlisse“, on teistel sellest vähe rõõmu. Omamoodi tohutu sahtel on ka Internet. Kõige muu hulgas leidub seal väga palju head kunsti — mis aga on suurelt jaolt sama kenasti kaotsis kui nõel heinakuhjas. Kuidas seda huvilisele lähemale tuua?

Riistvara

Graafikakaartide test

Veiko Tamm

Sellest ajast, mil Arvutimaailm viimati graafikakaarte testis ja tulemusi ritta seadis, on juba pea kaks aastat igavikku voolanud. Ehkki oleme aeg-ajalt üht-teist uut ja huvitavat lugejate ette toonud, pole korralikku ülevaadet olukorrast graafikaturul olnud juba kaua aega. Ja uudiseid jagub — need kaardid, mis viimati testis kroonitud tippudeks osutusid, on juba paar põlvkonda vanad ning turultki kadunud. Uusi kiipe ja neil rajanevaid kaarte on juurde siginenud rohkem kui seeni pärast sooja sügisvihma. Nii haarasimegi Lauriga rännukotid selga ja asusime teekonnale läbi arvutifirmade, hankimaks katsealuseid plaanitavasse uuringusse.

Arvutiajastu sünnitas

käbussuuruses CD

Lauri Levo

Tänaseks on selge, et veel viis aastat tagasi ennustatud „paberivaba kontor“ niipea ei teostu — pikemad kui leheküljelised tekstid prindib inimene enamasti ikka välja ja loeb neid paberi pealt. Siiski on paberil oleva info kõrvale tekkinud (ja hakkab seda osaliselt asendama) digitaaltehnoloogia. Põhjuseks on esiteks kasutusmugavus (keegi ei viitsi oma laptopi või pihuarvutit tagasi kaustiku vastu vahetada) ja teiseks pakub infotehnoloogia palju laiemaid võimalusi. Paber võimaldab salvestada ainult teksti ja graafikat, tehnoloogia abil aga saab lisaks kirjeldustele ja graafikale edastada veel videot, heli ja lisada interaktiivsust (näiteks anda kasutajale täpselt seda infot ja sellisel kujul, nagu ta soovib).

Uudiseid Intelilt

Veiko Tamm

3. juunil pidas Intel SAS Radissoni hotellis maha järjekordse ICC — Intel Channel Conference 'i. Lisaks müügikanalile mõeldud turundusalasele know-how'le sai tutvuda ka uusimate tehnoloogiliste uuendustega Intelilt.

HP Global Mobility Solution Center

Veiko Tamm

22. mail kutsus IT suurfirma HP igast Balti riigist kolm ajakirjanikku külastama Stockholmis Solnas asuvat mobiilsete lahenduste uurimis- ja arenduskeskust HP Global Mobility Solution Center (GMSC).

Sümpaatne printer

soliidsele tarbijale

Veiko Tamm

Must on cool, teavad paljud meist. Ja seda teadmist on usinad ära kasutama ka IT riistvaratootjad. Veidi ringi vaadates võib leida kümnete kaupa musta disainiga arvutikorpuseid, klaviatuure ja hiiri. Pakutakse isegi musta riietatud monitore ja LCD ekraane. Vaid printer jäi senini üleni musta komplekti juures ikkagi tavarutiinset halli värvi. Nüüd on see viga parandatud — IBM tõi turule musta laserprinterit IBM Infoprint 1312. Tegu pole siiski vaid pelgalt disainitrikiga, mida võisin tõdeda IBM Eesti maaletooja GNT poolt testimiseks saadetud eksemplari katsetades.

FX by MSI

Veiko Tamm

DirectX 9 murrab varsti sisse nii uksest kui aknast, tulemas on kuumad nimed nagu Doom 3 ja Half Life 2 ja mida veel. Kui omal ajal DirectX 8 ilmus, olid nii graafikakaartide kui ka mängude tootjad tagasihoidlikud oma toe pakkumisega ning võttis pea aasta enne, kui nad mainstream'iks said, siis nüüd on olukord hoopis teine. Seega peab iga mängusõber hakkama mõtlema vastava kaardi soetamisele. Erinevalt DirectX 8 kaartide ajastust, mil tuge pakkusid alul vaid vähesed ning hirmkallid tooted, siis nüüd leiab laia spektri kaarte igale hinnaklassile.

Made in Estonia

Heiti Kender

Mida tähendab laptopide puhul „Made in Estonia“? Ma tõesti ei tea. Kõvakettaid meil kokku ei panda, mälukiipe ei toodeta, LCD ekraane tehakse kohe kindlasti välismaal ja nii edasi. Kuid ma ei hakanud uurima ka, sest see pole antud projekti juures tähtis.

Serverite klasterdamine

Lainer Laurent

Oma eelmises artiklis (AM 3/03, „Äri jätkuvuse tagamine — hype või reaalsus?“) juhatasin sisse ärijätkuvuse tagamise teema. Seekord jätkan sama teemat riistvara vigadega võitlemise aspektist,

keskendudes serverite dubleerimisele ehk klasterdamisele. Artikli teises osas kirjeldan klatri rakendamist Eestis, turvafirma Falck Eesti näitel. Vaatluse alla tulevad Windows 2000 Advanced Server klasterdamise võimalused, mis on hinna ja töökindluse tõttu Eestis enimlevinud.

Rakendustarkvara
Muusikamängijad
Mark Fisch

Segaduse vältimiseks ütlen kohe alguses ära, et muusikamängijad on programmid, mille põhiline eesmärk on kõrgekvaliteediliselt esitada tuntumaid helifaili formaate. Lisaks võivad programmides olla ka võimalused muusikakogu organiseerimiseks ja visuaalsed kaunistused, kuid see on juba teisejärguline.

Kliendiandmed majast välja —
Internetipõhine CRM
Margus Tammeraja

Seni tutvustatud kliendisuhete halduse tarkvarapaketid (Customer Relationship Management, edaspidi CRM-tarkvara) on olnud tavapärased lahendused, kus süsteem paigaldatakse oma firma serverisse (andmebaas) ja töökohtadele (kasutajaliides). Enamik firmajuhte peab kliendiandmeid ja kõike nendega seonduvat väga olulisteks ning tahab, et need oleksid kõige turvalisemas kohas — soovitatavalt oma firma ruumes asuvas arvuti(te)s. Tegelikult ei pruugi see üldse olla parim koht, sest nagu ka Arvutimaailma veergudel on põhjalikult kajastatud — reaalsel turvalisust võib olla seal raske tagada. Sellegipoolest mõeldakse õudusega alternatiivist hoida oma CRM andmebaase kusagil teenusepakkuja juures, kes võib-olla asub isegi teisel pool maakera. Vaatame järgnevalt, kuidas Internetipõhine CRM välja näeb ning mis on sellise lahenduse plussid ja miinused.

Tihti parim alternatiiv:
vabavaral põhinevad ärirakendused
Villu Parvet

Infotehnoloogia kiire areng Eestis on toonud meid olukorda, kus korraliku tehnilise toe olemasolu ettevõtte ärisüsteemile on väga sageli hädavajalik. Järjest rohkem räägitakse ärirakendustest, nende omavahelisest sidumisest ning kasutamise ettevõtte tegevuse muutmisel efektiivsemaks, kasumlikumaks ja konkurentsivõimelisemaks.

OP süsteemid
Linux ja fondid
Lemmit Kaplinski

On mõneti huvitav, et tähemärgid ekraanil, mis koosnevad vaid loetud pikslitest, annavad ometi alust rääkida stiilidest, esteetikast ja kunstist. Samuti on märkimisväärne, et Linux on jõudnud nii kaugele, et kasutajakogemuse raames võib keskenduda juba neile väikestele asjadele.

Varia
Samsung teeb reegleid
Jaan Vare

Viimase kuu jooksul testis Arvutimaailm nelja Samsungi telefoni: SGH-A800, SGH-S300 ja SGH-T400 ja V205. Viimane neist oli kaameraga varustatud ja töötas igati asjalikku kogemust. Kolm ülejäänut võib liigitada nn tavaliste telefonide hulka, mis üllatasid nii positiivses kui negatiivses mõttes.

Dialoog arvutiga eesti keeles
Mare Koit

Kujutlegem, et helistame infotelefonile, sooviga välja selgitada, missugused filmid jooksevad parajasti Tartu kinodes. Saamegi ammendava vastuse, kuid vastajaks pole inimene, vaid hoopis arvuti.

Korduma Kippuvad Küsimused
GPS-ide kohta, 3
Enn Veenpere

Mängud
Uudised
Lauri Jürisoo

MotoGP2
Tarmo Toomepuu

Pidin sellel kuul algselt hindama ISS3-e (Konami lihtsakoeline jalgpallisimulaator), kuid miskipärast ma ei teinud seda. Nimelt polnud seal millestki rääkida.

Enter the Matrix
Robert Piho

Kui kahtled, kas seda osta, ära unusta, et alateadvuses oled otsuse juba teinud. Nüüd pead sellest vaid aru saama.

Devastation
Leho Lahtvee
Hurraa! Jälle üks FPS, kus päästetakse tulevikumaailma.

Grand Theft Auto: Vice City
Lauri Jürisoo
Kaheksakümnendad tulevad tagasi,
ja palju edukamalt kui Öirovisioonil.

Rise of Nations
Mart Redi
Tsiivilisatsioon kui organism on tähelepanuväärne isend. Vähem kui viie tuhande aastaga jõudis inimkond nullist sinna, kus ollakse praegu. Rattast luterluseni. Trükipressist lendamiseni. Filmikunstist Hollywoodini.

Juhtkiri
Raha aina tuleb ja tuleb
Jaan Vare
Kuu alguses tegid PricewaterhouseCoopers ja Interactive Advertising Bureau teatavaks, et eelmise aasta neljanda kvartali e-reklaami turg näitas korralikku kasvutempot. 2000. aasta kõrghooajast oli siis ja on ka praegu olukord muidugi veel kaugel, kuid tendents on selgelt kasvu suunas. See tähendab, et traditsioonilised tellistest ja mõrdist firmad usaldavad e-firmasid ja e-keskkonda jälle ning e-kodanikke peetakse taas ihaldusväärseks sihtgrupiks. Kolme aasta tagune turumaht saavutatakse nende prognooside kohaselt aga alles 2006. aastal.

[AM arhiiv](#)